

**APIBENDRINTOS NACIONALINĖS MOKSLO PROGRAMOS
„SOCIALINIAI IŠŠŪKIAI NACIONALINIAM SAUGUMUI“
BAIGIAMOSIOS ATASKAITOS EKSPERTINIO VERTINIMO IŠVADOS**

Nacionalinė mokslo programa „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ buvo vykdoma 2010–2013 metais. Nacionalinės mokslo programos įgyvendinimui buvo iškelti penki uždaviniai. Pažymėtina tai, kad pagal kiekvieną uždavinį vykdyti projektai yra apibendrinti ir įvertinti.

Vertinant, kaip baigiamojoje ataskaitoje atsispindi vykdytų projektų tarptautiškumas ir inovatyvumas, konstatuojama, jog šalies demografinės raidos tyrimų projektų tematikoje dominuoja nacionalinio lygmens kontekstas. Tarptautiškumo didinimo galimybės siekiant įsijungti į tarptautinę mokslo erdvę yra sąlyginės. Didžiausią reikšmę tarptautiškumo parametrai turi mokslininkų naudotos tarptautinės teorinių ir empirinių tyrimų bazės. Gautų tyrimo rezultatų vertinimas inovatyvumo prasme byloja, kad pastarasis kriterijus išreikštas pakankamai, nes tyrimams naudotos kiekybinių ir kokybinių tyrimų metodikos bei jų deriniai. Daugumoje šalies žmogiškųjų išteklių, darbo rinkos politikos ir užimtumo tyrimų tematikos projektų nagrinėjamos problemos yra tarptautinio lygmens. Inovatyvumą parodo tai, jog tyrimai apima dirbančiuosius įvairiuose sektoriuose darnios plėtros koncepcijos požiūriu. Baigiamojoje ataskaitoje akcentuojama, kad socialinės gerovės tyrimų projektai nėra vienalyčiai, daugeliu atvejų sprendžiamos problemos yra tarptautinio lygmens, tačiau rezultatai daugiau nacionaliniai nei tarptautiniai. Svarbu yra tai, kad dalies tyrimų rezultatai yra integruoti į esamų tarptautinių tyrimų lauką ir bus naudojami ateities tyrimams. Vertinant baigiamojoje ataskaitoje pateiktą informaciją apie grėsmę asmens ir visuomenės saugumui keliančių kriminogeninių procesų tyrimų projektų tematiką, galima teigti, kad nors nagrinėtos problemos didelė dalimi priskirtinos nacionalinio lygmens problemoms, kai kurie atlikti tyrimai gali būti įdomūs ir užsienio valstybių mokslininkams, taigi gali būti vertinami kaip tarptautinio lygmens. Pažymėtina tai, kad vykdytuose mokslinių tyrimų projektuose buvo formuluojamos naujos kriminogeninių procesų tyrimo paradigmos. Visus vykdytus projektus daugiau ar mažiau galima laikyti inovatyviais. Gautos mokslo žinios tyrinėjant psichotraumatologijos problematiką gali būti laikomos vertingu indėliu ne tik į šios tematikos raidą Lietuvoje, bet ir tarptautiniu mastu. Vykdytų projektų inovatyvumą įrodo ir didelis dėmesys, skirtas naujų psichologinių tyrimo metodikų konstravimui ir standartizavimui bei užsienyje plačiai naudojamų pripažintų aukšto lygio metodikų adaptavimui ir standartizavimui.

Baigiamojoje ataskaitoje akcentuojama, kad didžioji dalis projektų buvo tarpkryptiniai ir daugiakryptiniai. Projektai yra tarpkryptiniai mokslo sričių prasme, t. y. apima įvairias socialinių mokslų sritis.

Nacionalinės mokslo programos „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ baigiamojoje ataskaitoje nurodyta, kad parengta 14 monografijų, 9 mokslo studijos, 76 mokslo straipsniai. Vykdytų projektų rezultatai turi mokslinę reikšmę. Būtina pažymėti tai, kad yra daug mokslo darbų, kurie dar nepublikuoti. Tokių darbų yra apie 31 procentą. Baigiamojoje ataskaitoje akcentuojama, kad projektų viešinimo rezultatai yra pakankami. Perskaityti pranešimai užsienio šalių ir Lietuvos tarptautinėse ir kitose mokslo ir mokslo populiarinimo konferencijose. Pažymėtina tai, jog baigiamojoje ataskaitoje taip pat atsispindi ir atskirų vykdytų projektų pagal kiekvieną uždavinį praktiniai rezultatai. Todėl galima teigti, kad įgyvendinant kiekvieną uždavinį gauti rezultatai turi praktinę reikšmę.

Apibendrinus, kaip nacionalinės mokslo programos „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ baigiamojoje ataskaitoje atsispindi vykdytų projektų tarptautiškumas, inovatyvumas, tarpkryptiškumas ar daugiakryptiškumas, pasiekti moksliniai ir praktiniai rezultatai, daroma išvada, kad baigiamoji ataskaita vertinama teigiamai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, programą galima laikyti įgyvendinta.